

Natuurhistorisch Maandblad 10

JAARGANG 107 • NUMMER 10 • OKTOBER 2018

Bladkevers van het zuidelijk deel van
Nationaal Park De Meinweg

Ecologie en verspreiding van de
geelgerande waterroofkevers in Limburg
deel 4: De Noordse geelgerande waterroofkever

De Judasboomkever, een
onschadelijke exoot in Nederland





ONDER DE LOEP

ROTSHEIDENETWANTS

In oktober neemt het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg de Rotsheidenetwants (*Stephanitis takeyai*) onder de loep [figuur 1]. Netwantsen (Tingidae) zijn kleine maar fraaie wantsen die gekenmerkt worden door hun netvormige aderspatroon. Daarnaast zijn het de enige wantsen waarvan het schildje geheel bedekt wordt door het halsschild (KALKMAN *et al.*, 2015). De Rotsheidenetwants leeft voornamelijk op Rotsheide (*Pieris japonica* [figuur 2]), maar wordt ook op azalea en rhododendron aangetroffen. De wants komt, net als zijn waardplant, oorspronkelijk uit Japan. Vermoedelijk is de soort met Rotsheideplanten naar Europa gebracht en heeft zich dankzij het veel voorkomen van deze struiken in tuinen goed in Nederland weten te handhaven (WACHMAN *et al.*, 2006).

De Rotsheidenetwants is sinds 1994 uit Nederland bekend (AUKEMA & HERMES, 2006); het eerste Limburgse exemplaar werd in 2005 gemeld in Venray (Bron: Waarneming.nl, geraadpleegd 5 augustus 2018). De soort komt algemeen in Nederland voor, maar het aantal waarnemingen is relatief beperkt (KALKMAN *et al.*, 2015). Niet zo vreemd aangezien de wants zeer klein en onbekend is. In andere Europese landen en de Verenigde Staten levert deze soort problemen op. In Groot-Brittannië bijvoorbeeld richt de Rotsheidenetwants lokaal veel schade aan aan Rotsheide en worden bestrijdingsmaatregelen ingezet (HALSTEAD & MALUMPHY, 2003). De Rotsheidenetwants heeft meerdere generaties per jaar (WACHMAN *et al.*, 2006). Doorgaans wordt de soort het meest gevonden van juni tot oktober, maar ook in november is hij goed te vinden. Bekijk de onderkant van de bladeren van Rotsheide om ze te vinden.

De Rotsheidenetwants is zeer klein, 2,7 tot 3,7 mm, en kan op het eerste gezicht voor een vliegje worden aangezien. Net als andere wantsen uit dezelfde familie is hij te herkennen aan de grote bolvormige halsblaas met zwarte aders. De zijrand van het halsschild is naar voren gebogen [figuur 3]. De vleugels zijn doorschijnend met een zwarte tekening en zwartgekleurde aders. Met name de zwarte tekening, die uitgebreider en zwarter is dan bij andere soorten, is zeer kenmerkend (KALKMAN *et al.*, 2015).

In Limburg zijn verspreid over de provincie 33 locaties voor deze soort bekend, maar ze komt waarschijnlijk veel algemener voor. Aangezien Rotsheide een geliefde tuinplant is, is de Rotsheidenetwants vermoedelijk in heel Limburg te vinden. Bekijk Rotsheide in tuinen of parken in uw buurt en geef uw waarnemingen door zodat we een beter beeld van de verspreiding van deze soort krijgen. Voer uw waarnemingen bij voorkeur met foto, in via Waarneming.nl. Ook kunt u uw foto's met GPS-gegevens sturen naar het e-mailadres: natuurbank@nhgl.nl. Tevens kunt u via dit adres contact op-



FIGUUR 1

Rotsheidenetwants (*Stephanitis takeyai*) (foto: Petra Tenge).

FIGUUR 2

Rotsheide (*Pieris japonica*) (foto: Wilfried van Heddegem).

FIGUUR 3

Rotsheidenetwants, zij aanzicht (*Stephanitis takeyai*) (foto: Henri Jansen).



nemen wanneer u vragen heeft over het invoeren van waarnemingen op Waarneming.nl. Het NHGL verloot een Veldshop.nl cadeaubon ter waarde van 20 euro onder de waarnemers. Volg voor meer informatie over de Rotsheidenetwants en de bekendmaking van de winnaar de Facebookgroep: www.facebook.com/groups/onderdeloep.

Martine Lemmens

Literatuur

- AUKEMA, B. & D.J. HERMES, 2006. Verspreidingsatlas Nederlandse wantsen (Hemiptera: Heteroptera). Deel II: Cimicomorpha I (Tingidae, Microphysidae, Nabidae, Anthocoridae, Cimicidae & Reduviidae)
- HALSTEAD, A. J. & C. P. MALUMPHY, 2003. Outbreak in Britain of *Stephanitis takeyai* Drake & Mao (Hemiptera: Tingidae), a pest of *Pieris japonica*. *British Journal of Entomology and Natural History* 16 (1): 3-6.
- KALKMAN, V.J., B. AUKEMA & TH. HEIJERMAN, 2015. Soortzoeker Netwantsen van Nederland. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten, Leiden.
- WACHMAN, E., A. MELBER & J. DECKERT, 2006. Wanzen: neubearbeitung der wanzen Deutschlands, Österreichs und der deutschsprachigen Schweiz, Band 1. Goecke & Evers, Keltern.



NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

COLOFON

DAGELIJKS BESTUUR

Harry Tolkamp (voorzitter), Rob Geraeds (vice-voorzitter), Alfred Paarlberg (penningmeester).

ALGEMEEN BESTUUR

Toon van Baal, Marian Baars, Jan-Joost Bakhuizen, Susanne Hanssen, Wouter Jansen, Stef Keulen, Frank Oelmeijer, Pieter Puts, Victor van Schaik, Katrien de Vos-Reesink, Aidan Williams & Linda Wortel.

KANTOOR

Olaf Op den Kamp, Jeanne Cuypers & Martine Lemmens.

ADRES

Kapellerpoort 1, 6041 HZ Roermond,
tel. 0475-386470 (kantoor@nhgl.nl).
www.nhgl.nl.

LIDMAATSCHAP

€ 35,00 per jaar. Leden t/m 23 jaar € 17,50; bedrijven, verenigingen, instellingen e.d. € 105,00.
Okjen Weinreich (leden@nhgl.nl).
IBAN: NL73RABO0159023742, BIC: RABONL2U.

BESTELLINGEN/PUBLICATIEBUREAU

Publicaties zijn te bestellen bij het publicatiebureau, Marja Lenders (publicaties@nhgl.nl).
Losse nummers € 4,-; leden € 3,50 (incl. porto), themanummers € 7,-.
IBAN: NL31INGB0000429851, BIC: INGBNL2A.

KRINGEN

KRING HEERLEN

John Adams (kringheerlen@nhgl.nl).

KRING MAASTRICHT

Bert Op den Camp (kringmaastricht@nhgl.nl).

KRING ROERMOND

Math de Ponti (kringroermond@nhgl.nl).

KRING VENLO

Jos Hoogveld (kringvenlo@nhgl.nl).

KRING VENRAY

Patrick Palmen (kringvenray@nhgl.nl).

STUDIEGROEPEN

FOTOSTUDIEGROEP

Bert Morelissen (fotostudiegroep@nhgl.nl).

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP

Rick Reijerse (herpetostudiegroep@nhgl.nl).

LIBELLENSTUDIEGROEP

Jan Hermans (libellenstudiegroep@nhgl.nl).

MOLLUSKEN STUDIEGROEP LIMBURG

Stef Keulen (molluskenstudiegroep@nhgl.nl).

MOSSENSTUDIEGROEP

Paul Spreuwenberg (mossenstudiegroep@nhgl.nl).

PADDENSTOLENSTUDIEGROEP

Henk Henczyk (paddenstolenstudiegroep@nhgl.nl).

PLANTENSTUDIEGROEP

Olaf Op den Kamp (plantenstudiegroep@nhgl.nl).

PLANTENWERKGROEP WEERT

Jacques Verspagen
(plantenwerkgroepweert@nhgl.nl).

SPRINKHANENSTUDIEGROEP

Harry van Buggenum
(sprinkhanenstudiegroep@nhgl.nl).

STUDIEGROEP EPHEMEROPTERA, PLECOPTERA EN TRICHOPTERA

Harry Tolkamp (ept@nhgl.nl).

STUDIEGROEP ONDERAARDSE KALKSTEENGROEVEN

Rob Visser (secretariaat@sok.nl).

VISSENWERKGROEP

Victor van Schaik (vissenstudiegroep@nhgl.nl).

VLINDERSTUDIEGROEP

Mark de Mooij (vlinderstudiegroep@nhgl.nl).

VOGELSTUDIEGROEP

Nicky Hulsbosch (vogelstudiegroep@nhgl.nl).

WANTSENSTUDIEGROEP LIMBURG

Martine Lemmens (wantsen@nhgl.nl).

WERKGROEP DRIESTRUIK

Wouter Jansen (werkgroepdriestruik@nhgl.nl).

ZOOGDIERENSTUDIEGROEP

Aegidia van Grinsven
(zoogdierenstudiegroep@nhgl.nl).

STICHTINGEN

STICHTING NATUURPUBLICATIES LIMBURG

Uitgever van publicaties, boeken en rapporten
(snl@nhgl.nl).

STICHTING DE LIERELEI

Projectbureau voor onderzoek van natuur en landschap in Limburg (lierelei@nhgl.nl).

STICHTING IR. D.C. VAN SCHAÏK

Stichting voor het beheer van onderaardse kalksteengroeven in Limburg. Postbus 2235, 6201 HA Maastricht (vanschaikestichting@nhgl.nl).

STICHTING NATUURBANK LIMBURG

Stichting voor het beheer van waarnemingen van het NHGL (natuurbank@nhgl.nl).

NATUURHISTORISCH M A A N D B L A D

REDACTIE Olaf Op den Kamp (hoofdredacteur), Philip Bossenbroek, Henk Heijligers, Jan Hermans, Martine Lejeune, Ton Lenders, Gerard Majoor (eindredactie), Arjan Ovaa, Guido Verschoor & Marc en Anita Poeth (redactie-assistenten) (redactie@nhgl.nl).

RICHTLIJNEN VOOR KOPIJ-INZENDING

Diegenen die kopij willen inzenden, dienen zich te houden aan de richtlijnen voor kopij-inzending. Deze kunnen worden aangevraagd bij de redactie of zijn te bekijken op www.nhgl.nl.

LAY-OUT & OPMAAK Van de Manakker, Grafische communicatie, Maastricht (mvandemanakker@xs4all.nl).
EDITING SUMMARIES Jan Klerkx, Maastricht.
DRUK Grafiegroep Zuid, Swalmen.



COPYRIGHT Auteursrecht voorbehouden. Overname slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

ISSN 0028-1107

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

